

Dělat něco jako první s sebou nese jisté vzrušení objevitele

Datum: 04.04.2019 Zdroj: Mladá fronta DNES Strana: 16 Autor: Gabriela Gregorová Vytištěno: 150 328 Prodáno: 123 870

Dělat něco jako první s sebou nese jisté vzrušení objevitele

Východočeské divadlo Pardubice rozšířilo svou nabídku o Velkou bankovní loupež. Bláznivou parodickou komedii, kde nic nevyčází tak, jak má.

Gabriela Gregorová
redaktorka MF DNES

PARDUBICE Vedení malé banky v Minneapolisu má za úkol ochránit vzácný diamant. Ale jak, když kolem banky obchází kanadský gang lupičů? Takový je základ v Anglii velmi úspěšné hry autorů Henryho Lewise, Jonathana Sayera a Henryho Shieldse, který se rozvine do krkolomných situací nejen v bance, ale i ve sklápěcí posteli, větracím potrubí či ve vězení. Vše doprovází řízný rock'n'roll, dojemná lovestory, akrobatické kousky, ale i černý a přitom hluboce lidský humor.

„Hru jsem si zamiloval hned, dokonce jsem při jejím čtení dostával záchvaty smíchu, což se mi často nestává,“ řekl režisér inscenace Robert Bellan.

Komedii jste uvedli v české premiéře. Je pro režiséra výhodou jít neprošlápanou cestou a nemuset zvažovat různé varianty, které se již objevily, nebo je to naopak svazující ve smyslu, že nevíte, jak na českého diváka zapůsobí?

Uvedení takhle úspěšné zahraniční hry v českých reáliích s sebou nese jisté pochybnosti, jestli jsme schopni dostat pověsti a úroveň původního nastudování a jestli vůbec je hra přenosná ve stejné kvalitě do českého prostředí. Nicméně když člověk dělá něco, co před ním ještě u nás nikdo nedělal, je to zajímavější a nese to s sebou jisté vzrušení objevitele. Výhodou pro mne bylo, že s prvky parodie ve svých inscenacích pracuji pravidelně. A „Loupež“ je hra, která mne už při prvním čtení nadchla nejen svou parodickou vtipností, ale její potenciál mne inspiroval i autorsky. S tím souvisí, že jsem text upravil.

Jak moc?

Základ je stejný, jen zkrácený, doplněný a upravený. Celkový tvar se od původní londýnské inscenace ale liší poměrně hodně. Co se týká autorských práv, existuje varianta poskytnutí práv na celý copyright včetně aranžmá, kostýmů, scény a hudby, takže se celá hra převezme a udělá úplně stejně podle původní inscenace. Nebo se koupí práva jenom na text s možností většího režijního a autorského vkladu, což je

Robert Bellan Režisér v Pardubicích pracuje docela často. Velká bankovní loupež je jeho čtvrtou inscenací, kterou zde nastudoval. Kromě ní se na repertoáru již několik sezon drží Bellanova autorská hra Normální debil, což je deníček pubertáka žijícího v období socialismu. Foto: Radek Kalhous, MAFRA

náš případ. Některých motivů jsem se zbavil, at už kvůli jejich „přebujelosti“, nebo kvůli posílení motivů jiných. Více jsem se soustředil na příběh hlavních postav v reáliích Velké bankovní loupeže. Ale abych tradiční britské motivy tak úplně nechodil, přidal jsem například motiv lovestory ze Shakespearovy hry Romeo a Julie. Podstatným rozdílem proti londýnské variantě je také originální scéna, umístěná na točce, která dala svou technickou náročností výtvarníkovi Nikolu Tempirovi opravdu „zabrat“. Scéna je hodně variabilní a pro náš inscenační koncept velmi důležitá. Dokonce by se dalo říct, že hraje v našem představení jednu z hlavních rolí.

Filmových či divadelních titulů na téma bankovní loupeže existuje celá řada. V čem se tento britský text a vaše realizace liší od ostatních?

Jedná se o parodii, to je třeba mít na paměti. Obecně známé představy, například o tom, jak se vykrádá banka, co u toho postavy prožívají, jaký způsob a techniku k překonávání překážek používají... všechny ty modelové situace zasazujeme do určitého kontextu tak, aby vznikl humor. Snad moc neprozradím, když uvedu, že například ve filmových verzích bývá v bankovních trezorech systém infračervených laserů - detektorů, které reagují na kaž-

dý pohyb. No a my používáme červené skákací gumy. Jestli je to dostatečně zdůvodněné, s reálným základem, je u parodie možné všechno.

Když zůstaneme u těch modelů, bývá pravidlem, že diváci fandí spíš lupičům, kteří se pohybují mimo zákon, než těm, kteří je chtějí zatknout. Platí to i zde?

Jasně, těm zlodějkům a podvodníkům prostě fandit musíte. Ve hře jich je poměrně hodně a všichni jsou více či méně sympatičtí. Navíc, co si budeme namalovat, nejednoznačné až záporné postavy vzbuzují u diváků vždycky větší zájem i emoce.

Přizvali jste dva hostující herce - Kristýnu Hulcovou a Zbygniewa Kalinu. Proč? Nenašel jste v pardubickém souboru odpovídající typy?

K hostování Kristýny došlo proto, že „proti nám“ se zkoušela inscenace Mikve, kde hrají všechny herečky, a nám jedna chyběla. O Zbyškově jsem věděl, že je výrazný komik, se smyslem pro nadsázku, navíc pohybově nadaný. A protože role Sama Monoghamy tomuto herečkému naturelu přesně odpovídala, oslovili jsme ho. Zrovna odešel z Městských divadel pražských, měl volno, tak nebyl problém. A musím říct, že jsme při volbě obou protagonistů měli šťastnou ruku, své úkoly splnili nad očekávání.

Když se v Pardubicích řekne vaše jméno, okamžitě si vás každý divák městské scény spojí s komediálním žánrem. Nevadí vám, že jste vlastně zařazený do jedné škatulky?

Vůbec. Vlastně naopak, podle mě je vždycky důležité, aby se člověk v jakémkoliv profesi pohyboval v té oblasti, která mu sedí a pro kterou má dispozice. Já jsem začínal s parodií a komedie dělám rád. Je to něco, co mě baví a čemu myslím i rozumím. Navíc parodie má takřka neomezené možnosti, obrovský záběr od grotesky až třeba po vesnické drama. V naší hře můžete najít například romantický příběh, drama, akční thriller, horor nebo třeba i klasický balet. Takže mám vlastně obrovské štěstí, že můžu takhle střídát žánry, a jestli jsem v nějaké škatulce, tak je to opravdu velká škatule: inspirativní, pestrá a plná možností.

V programu letošního Festivalu smíchu jste měl autorské čtení druhé části vašeho románu Normální debil. Jaké to je pro autora vnímat okamžité reakce publika?

Je to sdílený zážitek, jakési veřejné „odpanění“ textu, se kterým do té doby trávím všechn čas sám. Teprve s posluchačem najednou postavy ožívají a v jejich reakcích, zvlášť u humoristické prózy, po-

znáte, zda jsou živé, či nikoliv. Byl jsem tudíž velmi zvědavý, jak budou první diváci - posluchači reagovat. „Dvojku“ mám totiž rozepsanou už delší dobu, ale zatím jsem si nebyl jistý, jestli je aspoň trochu vtipná a jestli to někoho bude vůbec zajímat, takže jsem její dopsání víceméně odkládal. Ale nakonec jsem byl mile překvapený. Četl jsem v klubu skoro hodinu a lidé se většinu času smáli. Což bylo zásadně motivující, abych celý příběh skutečně v dohledné době dokončil.

V jakém časovém období se hlavní hrdina Norbert Intribus v druhém dílu ocitá?

V socialismu, druhá polovina let osmdesátých. Z hlediska hlavního hrdiny se jedná o přerod pubescen-ta v mladého muže. První sex, první zaměstnání, základní vojenská služba... Celý příběh by měl končit revolucí v roce 1989.

Takže se pardubičtí diváci mohou těšit na pokračování divadelní verze Normálního debila na malé scéně?

Ještě je dlouhá cesta ke knížce a o kus delší k divadelní hře... Ale všechno je možné. Za sebe mohu snad říct, že divadelní hra Normální debil II. někdy určitě vznikne. A že to bude zrovna na malé scéně VČD, není vyloučeno.